

24 СЕЗОНИ КОЛЕСА РОКУ ВЕСНА

Автори: Гао Чвеньсян, Шао Мінь

Ілюстрації: Сю Мінджен, Лі Дзін

海豚出版社
DOLPHIN BOOKS
CIPG 中国国际出版集团

САФРАН

Пісня про колесо року

Весняний¹ дощ² пробуджує³ весну⁴: проростає⁵ зерно⁶.
Влітку⁷ пагони⁸ та колоски⁹ наливаються¹⁰ силою сонця¹¹.
Восени¹² спека спадає¹³, а за нею настають¹⁴ росяні¹⁵ осінні дні¹⁶,
відкриваючи дорогу морозу¹⁷.
І приходить¹⁸ зима¹⁹ зі снігом²⁰, заметілями²¹ й холодами²².

1 Початок весни 2 Весняний дощ 3 Пробудження життя 4 Весняне рівнодення 5 Дні чистого світла 6 Зерновий дощ
7 Початок літа 8 Наливання зерна 9 Визрівання зерна 10 Літнє сонцестояння 11 Легка та сильна спека
12 Початок осені 13 Спадання спеки 14 Біла роса 15 Осіннє рівнодення 16 Холодна роса 17 Заморозки
18 Початок зими 19 Слабкий снігопад 20 Сильний снігопад 21 Зимове сонцестояння 22 Легкі холоди та сильні холоди

24 СЕЗОНИ КОЛЕСА РОКУ: ВЕСНА

Автори: Гао Чвеньсян, Шао Мінъ

Ілюстрації: Сю Мінджень, Лі Дзін

SAFRAN

海豚出版社
DOLPHIN BOOKS
中国国际出版集团

Подяка

Автори висловлюють найщирішу подяку експертам і науковцям, які надали рекомендації та допомогли з рецензією цієї книги:

Льов Су, інженер Шанхайського ботанічного саду Чень Шань; д-р Дзен Ган з Інституту ботаніки Китайської академії наук;

Тон Сяодзюань, доктор метеорології з Пекінського університету лісового господарства;

Лі Сяоянь із Дослідницького центру дітей із видатними здібностями Інституту психології Китайської академії наук.

Гао Чвеньсян

24 сезони колеса року: весна / Пер. з англ. М. Нікулін— К.:Сафран, 2023. — 35 ст. —

Електронне видання.

ISBN 978-617-8209-05-6

Літературно-художнє видання

Гао Чвеньсян, Шао Мінь

24 сезони колеса року: весна

Перекладач Нікулін М.

Літературна редакторка Джугастрянська Ю.

Макет Булькевич О.

Опубліковано ТОВ «Сафран-ЛТД» та Dolphin Books Co., Ltd.

вул. Байванджван 24, район Січен, Пекін 100037, Китай

Надруковано в Україні

The book is jointly planned and published by Safran LTD
and Dolphin Books

© Dolphin Books Co., Ltd, Beijing, China, 2018

© Safran LTD, Kyiv, Ukraine, 2020

Сходознавче видавництво "Сафран":

ТОВ "Сафран-ЛТД",

тел.: +38 096 788 38 68,

e-mail: safranbook@gmail.com

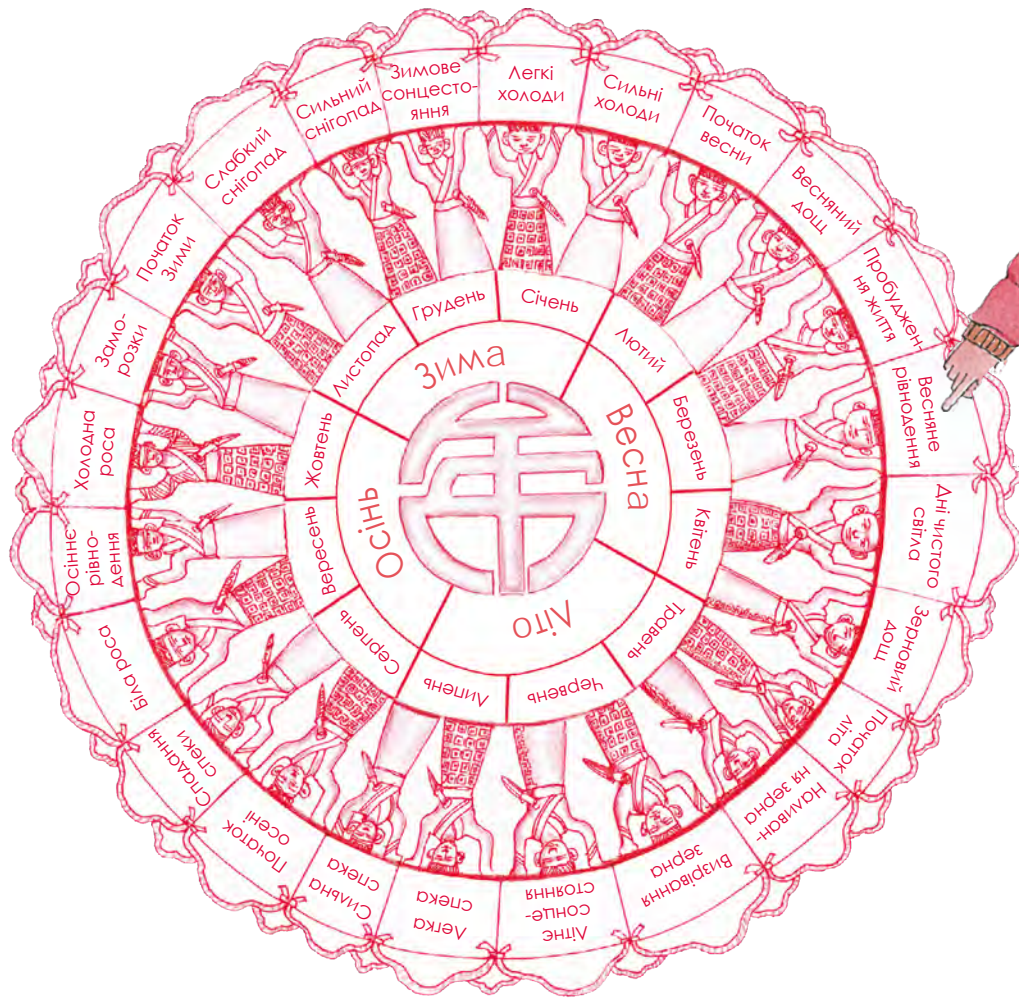
www.facebook.com/safranbook

адреса: 07442, вул. Щорса, 6

смт Велика Димерка, Броварський район, Київська область.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців:

серія ДК № 6278 від 04.07.2018 р.

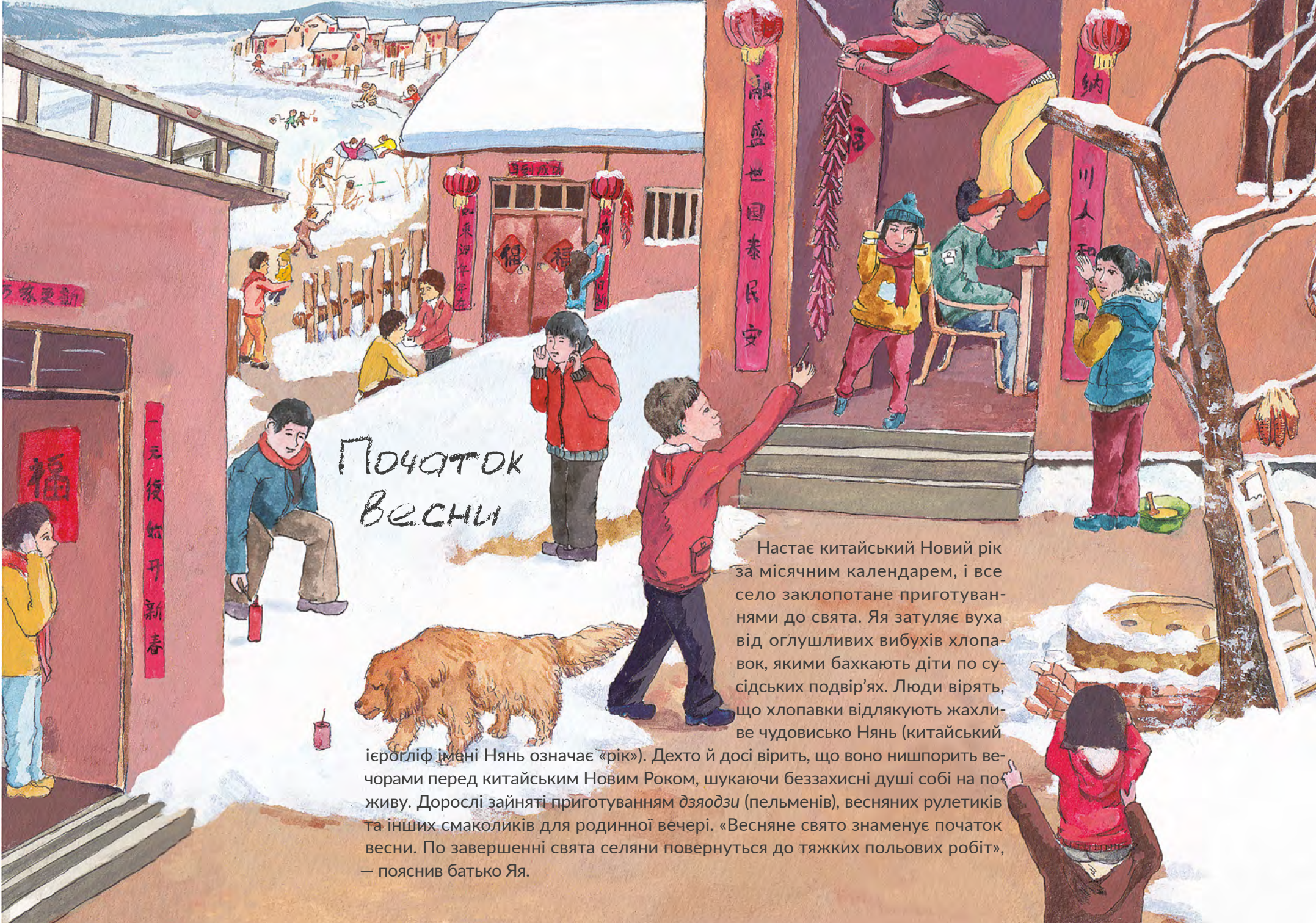
На шостий день народження мати подарувала Яї красиву червону картку та розповіла дівчинці, що це давній винахід, на якому показано дні народження всіх людей. Яя народилася навесні – в першу пору року. Протягом наступних 12 місяців, поки Яя ставатиме на рік старшою, дерева завершатимуть свій цикл: відростять листя, потім воно змінить колір і облетить долу, а дерева будуть готові до появи нових листочків.

Батько повіз Яю до будинку її дідуся в провінції Шаньдон на святкування китайського Нового Року за місячним календарем. Ця місцевість знаходиться в середній течії та пониззі Жовтої ріки (Хванхе) — тут спостерігаються чотири чітко виражені пори року, і саме тут придумали поділити рік на 24 сільськогосподарських сезони.

«Що це за 24 сезони?» — питає Яя. «От як рік має чотири природні пори, так дві тисячі років тому наші предки поділили рік на 24 різні відрізки часу згідно з власними спостереженнями за змінами в природі та їхнім впливом на сільське господарство. Цей календар має 24 сезони й 72 хов. Один хов — це п'ять днів, а кожна пора року складається з шести сезонів. 24 сезони колеса року важливі для фермерів, адже нагадують, коли час виконувати певні польові роботи. Скажімо, Зерновий дощ наприкінці квітня є початком сівби. Ближче до Весняного рівнодення діти шукають у небі ластівок, що повертаються з півдня. Ластівки зазвичай відлітають на південь приблизно в час Білої роси на початку вересня», — розповідає дівчинці батько.

Початок Весни

Настає китайський Новий рік за місячним календарем, і все село заклопотане приготуваннями до свята. Я затуляє вуха від оглушливих вибухів хлопавок, якими бахають діти по сусідських подвір'ях. Люди вірять, що хлопавки відлякують жахливе чудовисько Нянь (китайський ієрогліф імені Нянь означає «рік»). Дехто й досі вірить, що воно нишпорить вечорами перед китайським Новим Роком, шукаючи беззахисні душі собі на поживу. Дорослі зайняті приготуванням дзяодзи (пельменів), весняних рулетиків та інших смаколиків для родинної вечері. «Весняне свято знаменує початок весни. По завершенні свята селяни повернуться до тяжких польових робіт», — пояснив батько Яя.

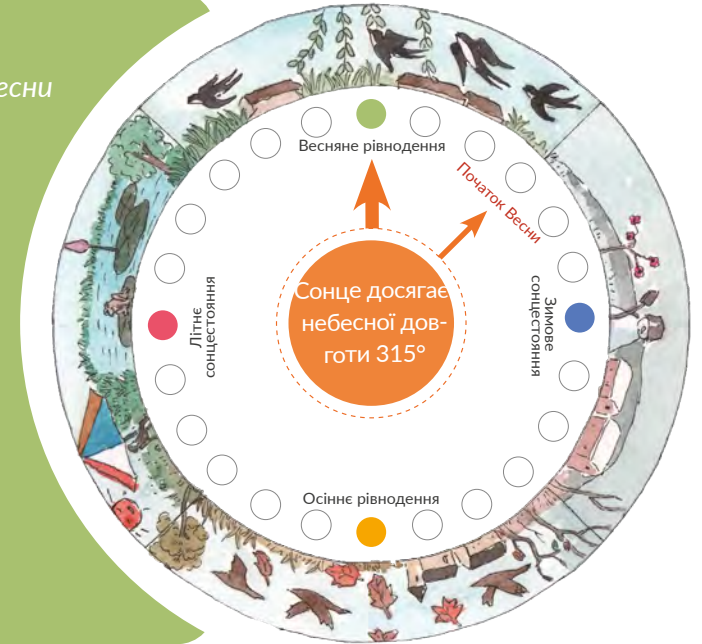

ПОЧАТОК ВЕСНИ

Початок весни припадає на 3, 4 або 5 лютого, а закінчується весна з Початком літа. Однак свято Початку весни в перші дні лютого пов'язане ще й зі святкуванням Нового Року, коли китайці їдять весняні млинці та рулетки — ця традиція відома як «смакування весни». Китайський Новий Рік за місячним календарем настає перед або після Початку весни. Раніше відомий під назвами *юаньжи* або *юаньдань*, китайський Новий Рік згодом перейменували на «Весняне свято», щоб не плутати його з Новим Роком за григоріанським календарем. Отже, назва *юаньдань* стосується 1 січня.

Із Початком весни з'являються пагони трави.

◆ Запишіть, що показує термометр цього дня.

Найвища температура, _____ °C Найнижча температура, _____ °C

(Зафіксуйте найвищу температуру між 14:00 та 15:00, зафіксуйте найнижчу температуру між 04:00 та 05:00 перед сходом Сонця.)

| Лід тоне від східного вітру

Вода в криниці взимку — тепла, влітку — прохолодна, а біля колодяжного отвору вона завжди має однакову температуру з повітрям. Вода, що розбризкується по стінках колодязя та біля колодяжного отвору, перетворюється взимку на товсту кригу, яка починає танути після свята Початку весни.

| Пробудження тварин

Весняне тепло проникає в скелі, річки та землю й поступово пробуджує диких тварин від сплячки, спонукаючи їх до нелегких пошуків щоденного харчу.

Три хов Початку весни

Протягом першого хов крига тане на східному вітрі.

Протягом другого хов прокидаються тварини.

Протягом третього хов риба підпливає вгору до замерзлої поверхні водойм.

| Цвітіння зимового жасмину

Надворі ще холодно, але зимовий жасмин відчуває прихід весни, його світло-жовті пелюстки починають прозирати по темних закутках. Цей кущ росте на осонні або в легкому затінку. Це одна з небагатьох рослин, що цвіте наприкінці зими, його китайська назва означає «весняне привітання».

| Риба підпливає вгору до замерзлої поверхні водойм

Коли крига на ставках та озерах починає танути, риба після довгого перебування в холодному безрусі жадає більше кисню для дихання. Саме тому риби штовхаються та кружляють біля поверхні води, з нетерпінням чекаючи, поки збільшаться тріщини в розмерзлій кризі.

| Весняне свято

Це свято, що припадає на перший день першого місяця за місячним календарем, — найважливіше в Китаї. Напередодні, в останній день року, що минає, прийнято святкувати у родинному колі. Існує традиція в цей час наклеювати на вхідні двері вірші з побажаннями щастя та удачі, написані каліграфічним почерком на сувоях із червоного паперу, вивішувати червоні ліхтарі та готувати розкішну вечерю, найголовнішою стравою якої є дзяодзи. Святково вбрані діти запалюють хлопки, вітають старших членів родини та отримують від них червоні конверти з грошми. У наступні дні сім'ї відвідують інших родичів і друзів, обмінюються подарунками й теплими побажаннями.

Розвішування червоних ліхтарів

Наклеювання віршів, написаних каліграфічним почерком

1. Сільський староста першим шмагає глиняного бика. Інші члени громади йдуть за ним по черзі відповідно до старшинства у своєму клані.
2. Коли пошмаганий бик розвалиться на шматки, селяни змагаються за його рештки.
3. Кавалки глини з бика селяни розкидають по полях як молитву за добрий врожай.

| Шмагання глиняного весняного бика

Шмагання глиняного весняного бика — шанована давня китайська традиція, що символізує початок весняної оранки. За переказами, Говман — бог дерев і весни — одного разу повів селян за собою орати землю в день Початку весни. Але бик Говмана відмовився покидати свій теплий хлів і продовжував спати. Тоді Говман зробив глиняну фігуру бика та відшмагав її батоном на знак попередження для своєї лінивої тварини. Переляканий звуком батога, бик скочив на ноги й дременув у поле.

Тепер шмагання глиняного весняного бика — кульмінація святкувань Початку весни. У такий спосіб селяни спонукають свою худобу зорати якомога більше полів і зібрати врожай зерна, який допоможе всім прожити наступний рік.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.